

Vammaisneuvosto

Kokousaika 26.10.2023 klo 12:00 - 14:40

Kokouspaikka Wolmarinsali, Jyväskylän kaupunginkirjasto (Vapaudenkatu 39-41) ja Teams

Jäsenet

x Manninen Jarkko	pj., etä	Pihtipudas	Logrén Marjo
x Pöyhönen Varpu	vpj. vpj.,	Hankasalmi	Pietiläinen Tarja
x Virtanen Satu-Maria	etä	Jyväskylä	Perttula Suvi
x Autio Karoliina	etä	Jämsä	Virtanen Timo
x Hartikka Seija		Uurainen	Seppänen Irja
x Hänninen Jan	etä	Laukaa	Mäki-Kulmala Mirja
x Karstinen Orvokki saapui klo 13.00	etä	Kivijärvi	Holm Kari
x Kiviniemi Heikki	etä	Luhanka	
- Korhonen Eeva-Liisa		Konnevesi	- Liuhala Raija
- Kuusela Miia		Viitasaari	- Palonen Anneli
x Lehtomäki Janna poistui klo 13.45	etä	Multia	Tikka Maiju
x Honkamäki Juha	etä	Muurame	
- Muhonen Asko		Kinnula	- Rouvinen Marketta
x Pollari Marjut		Saarijärvi	Kekkilä Kaija
x Raitio Tiina		Kannonkoski	Poikonen Anu
- Rotola-Pukkila Tarja		Keuruu	- Koivisto Harri
x Sallinen Eila	etä	Karstula	Maanselkä Seija
x Talso Tiina		Äänekoski	Kautto Oili
- Tattari Markus		Toivakka	- Huovilainen Minna
x Teräväinen Virva	etä	Joutsa	Pänkäläinen Seppo
x Uusimäki Marjatta		Kyyjärvi	Noponen Taina
x Uutela Niina	etä	Petäjavesi	Roslöf Tarja

Muut läsnäolijat

- Aula Maria Kaisa
- Tollet Jan
x Pernu Ilkka

aluehallituksen pj.
hyvinvointialuejohtaja
aluehallituksen edustaja

x Peränen Nina
x Kinnunen Päivi

esittelijä, palvelujohtaja
sihteeri, johdon assistentti

Pöytäkirjan allekirjoitus

ja varmennus

Jarkko Manninen
puheenjohtaja

Päivi Kinnunen
pöytäkirjanpitäjä

Marjatta Uusimäki
pöytäkirjantarkastaja

Niina Uutela
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan tarkastus ja Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään 30.10.2023, ja tarkastettu pöytäkirja nähtävillä olo muutoksenhakuohjeineen pidetään yleisesti nähtävillä Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivulla hyvaks.fi 2.11.2023 alkaen.

Kokousaika 26.10.2023 klo 12:00 - 26.10.2023 14:40

Kokouspaikka Wolmarinsali, Jyväskylän kaupunginkirjasto (Vapaudenkatu 39-41) ja Teams

Käsitellyt asiat

54 § Laillisuus ja päätösvaltaisuus	1
55 § Pöytäkirjan tarkastus	2
56 § Työjärjestyksen hyväksyminen	3
57 § Palveluiden myöntämisen perusteet	4
58 § Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	6
59 § Vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2024	8
60 § Läsnäolo- ja puheoikeuksien lisääminen vammaisneuvostojen kokouksissa	9
61 § Järjestöavustusten myöntämisen perusteet ja kumppanuussopimukset	10
62 § Vammaisneuvostolle saapuneet postit	13
63 § Muut asiat	15
- Vammaisneuvostojen lausunto tuottavuusohjelmaan ja talouden sopeuttamistoimenpiteille	17

Vammaisneuvosto

§ 54

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti vammaisneuvoston jäsenille 16.10.2023.

**Palvelujohtajan
ehdotus**

Vammaisneuvosto toteaa, että kokous on laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto

§ 55

Pöytäkirjan tarkastus

Selostus asiasta

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

**Puheenjohtajan
ehdotus**

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Marjatta Uusimäki ja Niina Uutela.
Varatarkastajiksi valitaan Varpu Pöyhönen ja Satu-Maria Virtanen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto

§ 56

Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus asiasta

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

**Puheenjohtajan
ehdotus**

Vammaisneuvosto hyväksyy työjärjestyksen esityksen mukaisesti.

Päätös

Vammaisneuvosto muutti työjärjestyksestä esittelijän aikataulujen vuoksi siten, että ensin käsiteltiin § 61 ja sen jälkeen muut pykälät ilmoitetussa järjestyksessä.

Tällä muutoksella vammaisneuvosto hyväksyi työjärjestyksen.

Vammaisneuvosto

§ 57 Palveluiden myöntämisen perusteet

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/3155/06.00.00/2023

Vammaisneuvosto 26.10.2023 § 57

Selostus asiasta

Palvelujen myöntämisen perusteiden tavoite on turvata asiakkaiden yhdenvertainen ja tasapuolinen kohtelu viranomaistoiminnassa ja kuvata kaikille yhteiset periaatteet avoimesti kaikkien saataville. Yhdenvertaisuus on perustuslaissa säädetty perusoikeus. Yhdenvertaisuus hyvinvointialueella tarkoittaa, että hyvinvointialueen asukkaille on samassa palvelutarpeessa olevalle henkilölle tarjolla asuinpaikasta riippumatta lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut.

Myöntämisperusteissa hyvinvointialue määrittelee perusteet julkisin varoin tuotettavien palvelujen myöntämiseksi. Myöntämisperusteet ovat palvelujen järjestämisen näkökulmasta laadittu soveltamis- ja toimintaohje sekä asiakas- ja palveluohjaukselle että palveluista päättävälle viranhaltijoille. Myöntämisperusteilla ei voida kapeuttaa tai rajata asiakkaalle laissa säädettyjä oikeuksia.

Palvelujen myöntämisen perusteiden kommenttikierros

Palvelujen myöntämisen perusteet asiakirjakokonaisuus käy valmisteluvaiheessa toimitelmassa kommenttikierroksella lokakuun aikana. Kommenttikierroksella mahdollistetaan vaikuttamistoimielimille varhaisen vaiheen vaikuttamismahdollisuus palvelujen myöntämisen perusteisiin. Kommentoitavana olevat asiakirjat perustuvat aluevaltuuston (9/2022, 29.11.2022) hyväksymiin palveluiden myöntämisen perusteisiin. Asiakirjoja on tarkoitus päivittää vuoden 2023 aikana esille nousseiden muutostarpeiden perusteella.

Palvelujohtajan ehdotus

Vammaisneuvosto merkitsee tiedoksi voimassa olevat palveluiden myöntämisen perusteet ja antaa näkemyksensä asiakirjakokonaisuudesta.

Päätös

Vammaisneuvosto kuuli esittelyn aiheesta ja kävi läpi puheenjohtajiston etukäteen tekemät huomiot.

Vammaisneuvosto päätti aikaistaa 16.11.2023 kokousta viikolla torstaille 9.11.2023. Vammaisneuvoston jäsenistö tutustuu palveluiden myöntämisen perusteiden asiakirjakokonaisuuteen ennen seuraavaa kokousta ja

Vammaisneuvosto

valmistautuu antamaan palautteen seuraavassa kokouksessa, jotta palaute ehtii ajoissa hyvinvointialueelle.

Vammaisneuvosto

§ 58 Alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/3262/00.01.02/2023

Vammaisneuvosto 26.10.2023 § 58

Valmistelija(t) Nina Peränen, p. 050 594 6783

Selostus asiasta

Tausta ja yhteys strategiaan

Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian visio vuonna 2023 on, että keskisuomalaisten kokemus hyvinvoinnista, terveydestä ja turvallisuudesta on maan kärkeä. Menestystekijöiksi on strategiassa määritelty palveluiden ihmislähtöisyys, tiedolla johtaminen, uudistuminen, henkilöstön saatavuus ja hyvinvointi, kumppanuudet sekä asukkaiden hyvinvointi.

Asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden vahvistamiseen sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseen tähtää hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelma, joka sisältää seitsemän erillistä suunnitelmaa. Näistä yksi on alueellinen hyvinvointisuunnitelma, jonka tausta-aineisto on alueellinen hyvinvointikertomus.

Lainsäädäntö

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2023) § 7 määrittää, että hyvinvointialueen tulee seurata asukkaitensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueella on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.

Selostus asiasta

Alueellisen hyvinvointikertomuksen indikaattoritiedon ja muiden täydentävien tietokantojen perusteella päädyttiin alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa kolmeen kokonaisuuteen, jotka hyväksyttiin aluehallituksessa 15.8.2023 (§ 235):

- liikunnallisen elämäntavan edistäminen,
- mielen hyvinvoinnin edistäminen sekä
- arjen turvallisuuden edistäminen.

**Palvelujohtajan
ehdotus**

Vammaisneuvosto merkitsee alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman esittelyn tiedoksi ja evästäää valmistelijoita.

Vammaisneuvosto

Päätös

Vammaisneuvosto merkitsee esittelyn tiedoksi.

Hyvinvointikertomuksessa ja -suunnitelmassa tulee huomioida esteettömyys ja palveluiden saavutettavuus.

Vammaisneuvosto toteaa, että hyvinvointialueella tulisi olla oma vammaispoliittinen ohjelma. Aloitetaan ohjelman suunnittelu ja otetaan asia mukaan vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan.

Vammaisneuvosto

§ 59

Vammaisneuvoston toimintasuunnitelma vuodelle 2024

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/3258/00.01.02/2023

Vammaisneuvosto 26.10.2023 § 59

Selostus asiasta Aluehallitus hyväksyi kokouksessaan 13/2022 (27.9.2022) §204 lakisääteisten vaikuttamistoimielinten toimintasäännöt.

Vammaisneuvoston toimintasäännössä sanotaan, että vaikuttamistoimielin laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja -kertomuksen.

Vuoden 2023 toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty vammaisneuvoston kokouksessa 1/2023 (15.2.2023) §6.

Toimivalta asiassa

Toimintasääntö 6 §

Palvelujohtajan ehdotus

Käydään keskustelu vammaisneuvoston vuoden 2024 toimintasuunnitelman laadinnasta, painopisteistä ja aikataulusta.

Päätös

Sovittiin, että seuraavassa kokouksessa hyväksytään vuoden 2023 toimintakertomus ja vuoden 2024 toimintasuunnitelma.

Vuoden 2024 teemoiksi sovittiin mm.

- 1) viestinnän ja tunnettavuuden parantaminen
 - 2) keskustelutilaisuus taloustilanteesta
 - 3) vammaispoliittinen ohjelma
-

Vammaisneuvosto

§ 60 **Läsnäolo- ja puheoikeuksien lisääminen vammaisneuvostojen kokouksissa**

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/3291/00.00.01.00/2023

Vammaisneuvosto 26.10.2023 § 60

Selostus asiasta **Selostus asiasta**

Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön 154 §:n mukaan toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus:

1. aluehallituksen kokouksessa aluevaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla hyvinvointialuelain 26 §:n mukaan;
2. muiden toimielinten kokouksessa aluehallituksen puheenjohtajalla ja hyvinvointialuejohtajalla, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä aluevaltuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta. Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.

Elina Hienola toimii palvelupäällikkönä vammaispalveluissa. Hänen asiantuntemuksensa palveluista on vammaisneuvostolle tärkeää.

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö 154 §

Palvelujohtajan ehdotus Vammaisneuvosto myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden kokouksissaan palvelupäällikkö Elina Hienolalle.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto

§ 61 Järjestöavustusten myöntämisen perusteet ja kumppanuussopimukset

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/3292/00.04.01/2023

Vammaisneuvosto 26.10.2023 § 61

Valmistelija(t) Nina Peränen, p. 050 594 6783

Lisätietoja Arto Lampila, p. 050 312 5271

Selostus asiasta **Yleinen johdanto asiaan/ tausta:**
Aluevaltuusto on hyväksynyt järjestöyhteistyön asiakirjan ja avustusohjeen kokouksessaan 29.11.2022 § 122.
Avustusohje keskittyi kuvaamaan millaiseen, aiemmin kunnilta tai kuntayhtymiltä, tukea saaneeseen järjestötoimintaan hyvinvointialueen avustukset kohdentuvat. Vuodelle 2023 avustushakemusten yhteissumma oli melkein kaksinkertainen myönnettävissä olevaan summaan verrattuna. Turvallisen siirtymän varmistamiseksi myönnettyissä avustuksissa korostui jatkuvuus. Jatkossa hyvinvointialue tarvitsee selkeämmät kriteerit avustushakemusten arviointiin.

Strategian liittymäpinnan kuvaus:

Hyvinvointialueen strategia korostaa sujuvaa ja saumatonta kumppanuutta.

Lainsäädäntötausta :

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7§ mukaan hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Sen on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä.

Nykytila ja esityksen perustiedot:

Hyvinvointialueen avustuskokonaisuus koostuu myös päivitetystä avustusohjeesta vuosittain myönnettävistä toiminta-avustuksista, laajemmista kumppanuussopimuksista sekä projektiyhteistyöstä. Järjestöt voivat hakea tukea joko yksin tai yhteistyössä.

Vammaisneuvosto

Toiminta-avustukset ovat haussa vuosittain. Toiminta-avustushakemukset jakautuvat kahteen osaan, siten että pienten vapaaehtoispuhjalta toimivien paikallisjärjestöjen avustukset käsitellään omana kokonaisuutenaan. Kumppanuussopimuksilla sovitaan pitkäjänteisestä strategisesta yhteistyöstä. Projektityhteistyö tarkoittaa hyvinvointialueen osallistumista yhteistyökumppaneiden hankkeisiin ja projekteihin toiminnallisesti ja/tai taloudellisesti. Kumppanuuksia ja projektityhteistyötä käsitellään säännöllisesti kokoontuvassa työryhmässä.

Avustuksia ja kumppanuuksia arvioitaessa arvioidaan seuraavia näkökulmia:

- Kytkeytyminen hyvinvointialueen toimintaan
- Kytkeytyminen hyvinvointialueen strategiaan sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelmaan
- Suunnitelman konkreettisuutta ja realistisuutta
- Toiminnan vaikuttavuutta ja laajuutta sekä seurantaa
- Toiminnan laatutekijöitä
- Yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa

Lisäksi huomioidaan tasapaino eri kohderyhmien, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelman kärkiteemojen sekä alueiden suhteen. Mikäli samalta alueelta tulee useita samoihin teemoihin ja kohderyhmiin kohdistuvia hakemuksia hyvinvointialue voi kehottaa järjestöjä hakemaan avustusta yhdessä.

Talous

Avustuksiin kohdennetaan määräraha talousarviossa konsernihallintoon strateginen johtaminen ja järjestäminen vastuualueelle hyvinvointi ja kumppanuudet palvelualueelle.

Vaikutusten arviointi

Järjestöiltä odotettavan raportoinnin ja dokumentoinnin määrä kasvaa hieman keskisuurten ja suurten avustusten osalta. Erityistä huomiota on kiinnitetty siihen, että pienten vapaaehtoisjärjestöjen hallinnollista kuormaa ei kasvatettaisi liikaa.

Avustusohje tarjoaa työkalut tukea järjestöjen toimintaa yhdenvertaisemmin ja tasapuolisemmin eripuolilla Keski-Suomea ja kohdistaa käytettävissä olevia resursseja vaikuttavammin.

Valmistelijan yhteenveto

Avustusohjeen päivityksellä selkiytetään toiminta-avustuksiin ja kumppanuuksiin liittyviä rakenteita ja lisätään siten päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja ennustettavuutta.

Kuulemiset / Lausunnot

Vammaisneuvosto

Evästyksiä avustusohjeen valmisteluun haettiin järjestöjen ja seurakuntien vaikuttamistoimielimeltä 19.6.2023, työikäisten- ja ikääntyneiden lautakunnalta 23.8.2023, lasten, nuorten ja perheiden lautakunnalta 30.8.2023, turvallisuuslautakunnalta 30.8.2023 sekä aluehallitukselta 5.9.2023. Lisäksi asiaa on käsitelty hyvinvointialueen järjestöfoorumissa 6.9.2023. Vaikuttamistoimielinten käsittelyt toteutetaan loka-marraskuun aikana. Aluehallitus käsittelee järjestöavustusten myöntämisperusteet 28.11.2023 ja aluevaltuusto 5.12.2023.

Toimivalta asiassa

Toimintasääntö 2 §

**Palvelujohtajan
ehdotus**

Vammaisneuvosto kuulee esittelyn järjestöavustusten myöntämisen perusteista ja kumppanuussopimuksista ja evästä osaltaan valmistelijoita.

Päätös

Vammaisneuvosto merkitsee esittelyn tiedoksi.

Hakuohjeet ovat tulossa. Haku aika sijoittuu joulutammikuulle ja päätökset tulevat tammi-helmikuulla. Avustusta hakevan yhdistyksen toiminnan tulee kytkeytyä hyvinvointialueen strategiaan kenttään.

Kaksi yhdistystä voi tehdä hakemuksen yhdessä. Hakemuksessa tulee ilmetä, miten rahojen jako on tarkoitus tehdä yhdistysten kesken. Toinen yhdistys saa rahat ja yhdistykset jakavat rahat keskenään.

LitteetJärjestöjen avustusohjeet_Lampila Arto 26102023

Vammaisneuvosto

§ 62 Vammaisneuvostolle saapuneet postit

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/869/00.01.02/2023

Vammaisneuvosto 26.10.2023 § 62

Selostus asiasta Käydään läpi vammaisneuvostolle saapuneet postit.

Palvelujohtajan ehdotus Vammaisneuvosto merkitsee saapuneet postit tiedoksi.

Päätös Viitasaaren vammaisneuvostolta saapuneet postit:
1) Esitetään työryhmää eri vammaispalveluiden toteutumisen seurantaan.
2) Pyydetään selvitystä Viitasaaren työkeskuksen työhönvalmennuspalvelun toteutumisesta verrattuna muihin hyvinvointialueen kuntiin.
3) Selvitys mikä on vammaisten henkilöiden uuden asumispalveluyksikön tilanne? Suunnittelutyö on laitettu jäihin kun hyvinvointialueen käynnistyminen selvisi.

Vastaukset

1) Työryhmien perustamisesta on keskusteltu ja työryhmiä tullaan tarvitsemaan, kun vammaispalvelulain uudistus ja voimaantulo lähenee.

2) Viitasaaren Toimintakeskus Kaislassa järjestetään työ- ja päivätoimintaa kehitysvammaisille, vammautuneille sekä mielenterveyskuntoutujille. Työ- ja päivätoiminnan lisäksi Kaislassa pyritään edistämään ja järjestämään avotyömahdollisuus asiakkaille. Noin 10 asiakasta käy Kaislan ulkopuolisessa työpaikassa joko palkkatyössä tai avotyössä. Asiakkaille tarjotaan lähiohjausta työpaikoille, joita on mm. lähikaupat, kiinteistöhoito ja ikääntyneiden asumisyksiköt. Kaisla on myös osallistunut Tuettu osuuskunta -hankkeeseen, jonka aikana asiakkaille toteutettiin mm. CV:t sekä kirjallisena että videomuodossa.

Kaislan Viitasaarella toteuttama toiminta on sisällöltään hyvin samantyylistä kuin muissakin hyvinvointialueella sijaitsevissa toimipisteissä. Asiakasmäärät ovat myös hyvin samanlaisia kuin muissa samankokoisissa toimipisteissä. Työvalmennuspalvelu toteutuu laajimmin Jyväskylän alueella, johtuen Työvalmennuspalvelu Kätevän kohta 13 vuotta kestäneestä toiminta-ajasta. Kätevän mallia on tarkoitus hyödyntää koko hyvinvointialueella ja myös Kaislan työntekijät osallistuvat työvalmennukseen liittyviin työkokouksiin. Mikäli vuoden 2024 talousarvio sen mahdollistaa, tarkoituksena on myös vahvistaa

Vammaisneuvosto

työvalmentajaresursseja nykyistä laajemmalle alueelle.

3) Kokonaisuus liittyy palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen, hyvinvointialueen palvelustrategiaan. Lopullisia päätöksiä ei ole vielä tehty palvelustrategian toteuttamissuunnitelmasta, ja tähän liittyvät myös tila-asiat. Kun tuo päätös ja linjaus on tehty, tämän jälkeen todennäköisesti myös erilaisiin tila-asioihin palataan tarkemmin. Erityisryhmien palveluissa ollaan kuitenkin tietoisia, mitä keskusteluita Viitasaarella on kunta-aikaan käyty uudesta asumisyksiköstä.

Saarijärven ja K-kuntien vammaisneuvostolta saapunut posti:

Saapunut aloite vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden päivittämisestä tasavertaisiksi muihin pohjoisen Keski-Suomen kuntiin nähden ja Jyväskylän lisäämisestä yhdeksi asiointikunnaksi.

Vastaus

Toimitetaan aloite vammaispalveluille.

Vammaisneuvosto

§ 63

Muut asiat

Julkinen

Diaarinumero Hyvaks/247/00.02.02/2022

Vammaisneuvosto 26.10.2023 § 63

Selostus asiasta

- 1) Tarkennus Doro-puhelimien käyttöön takaisinsoittopyyntöpalvelussa.
- 2) Vammaisneuvoston sähköpostiosoite
- 3) VPL-kuljetukset
- 4) Kevään 2024 kokousaikataulu
- 5) Vammaisneuvoston lausunto hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteisiin ja talouden sopeuttamistoimenpiteisiin
- 5) Muut yhteydenotot vammaisneuvostolle

**Palvelujohtajan
ehdotus**

Vammaisneuvosto merkitsee muut asiat tiedoksi.

Päätös

- 1) On selvinnyt, että vanhoihin Doro-puhelimiin ei saa muutettua ääniasetuksia ja täten niissä ei terveysasemien takaisinsoittopyyntöjärjestelmä toimi. Uudemmissa puhelimissa ääniasetuksia saa muutettua.
 - 2) Vammaisneuvoston uusi sähköpostiosoite on vammaisneuvostonposti@hyvaks.fi

Kuntien vammaisneuvostojen jäsenet voivat laittaa siihen palautteet ja muut yhteydenotot hyvinvointialueen vammaisneuvostolle.
 - 3) Asia on kuljetuspalveluiden työryhmällä käsittelyssä.
 - 4) Puheenjohtajisto valmistelee aikatauluehdotuksen ensi kokoukseen.
 - 5) Merkitään tiedoksi, että vammaisneuvosto on tehnyt lausunnon hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteisiin ja talouden sopeuttamistoimenpiteisiin. Lausunto on liitteenä ja se on toimitettu kirjaamon kautta valmistelijoille.
-

Vammaisneuvosto

6) Todettiin kokouksessa, että henkilön tulee saada päätös henkilökohtaisen avustajan tarpeesta 3kk sisällä viivytyksettä.

Liitteet

Vammaisneuvostojen lausunto tuottavuusohjelmaan ja talouden sopeuttamistoimenpiteille

Huomioiko hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteet ja talouden sopeuttamistoimenpiteet vammaisten, vanhusten ja palveluiden käyttäjien näkökulmat ja tarpeet riittävästi? Mihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?

- **Omaishoito:** onko omaishoitajien tuki ensimmäinen leikkauskohta, kun omaishoidon puolella tehdään säästöä kalliisiin hoitopaikkoihin verrattuna. Kotona tehty hoitotyö on aina laitoshoitopaikkaa edullisempi ratkaisu.
- Vammaisten lasten ja nuorten kohdalla omaishoidontuen myöntämisperusteita tulisi keventää, jos vanhemmilla on halua ja mahdollisuutta hoitaa lasta kotona, niin siihen olisi annettava mahdollisuus.
- **Hoitotarvike ja apuvälineet:** Nämä ovat aina yksilöllisiä tarvikkeita ja välineitä, kaikki ei sovi kaikille ja yksilölliset tarpeet on huomioitava.
- Vammaisten apuvälineiden saanti on turvattava, ne ovat jokaiselle vammaiselle elintärkeitä.
- Kuntouttava päivätoiminta/työtoiminta ovat tärkeitä osia vammaisten ihmisten arkea ja hyvää elämää.
- **Lausuntoaika näin isolle asialle on aivan liian lyhyt.**
- **Vammaisvaikutusten arviointeja ei ole tehty, joten on vaikea ottaa kantaa toimenpiteisiin.**

Millaisia myönteisiä vaikutuksia hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteillä on vammaisten, vanhusten ja palveluiden käyttäjien näkökulmasta asukkaiden yhdenvertaisuudelle, palveluiden saatavuudelle ja saavutettavuudelle?

- Mikäli digitaalisten palvelujen kehittämisessä saadaan palvelusta saavutettava, se helpottaa vammaisten henkilöiden asiointia, kun ei tarvitse siirtyä fyysisesti palvelua hakemaan.
- Tuottavuusohjelma korostaa perusterveydenhuoltoa ja vammaisten henkilöiden osalta myös erikoissairaanhoidon, joten mahdolliset lähipalvelut huomioidaan kaikkien kannalta paremmin.
- Kotisairaala toiminta laajenee, hyvä, jos se saavuttaa koko hyvinvointialueen.

Millaisia kielteisiä vaikutuksia hyvinvointialueen tuottavuusohjelman toimenpiteillä on vammaisten, vanhusten ja palvelun käyttäjien näkökulmasta asukkaiden yhdenvertaisuudelle, palveluiden saatavuudelle ja saavutettavuudelle?

- Mikäli digipalvelut eivät ole saavutettavia, ne eivät palvele silloin vammaisia henkilöitä.
- Lainaus tuottavuusohjelmasta: ”Muiden kuin lakisääteisten palveluiden arviointi.” järjestöjen ja seurakuntien sekä palveluntuottajien vaikuttamistoimielimet eivät ole lakisääteisiä. Näiden ryhmien kuulemisen voisi jatkossa hoitaa digikyselyllä. Se loisi tasapuolisesti osallistumismahdollisuuden kaikille. Ohittaako ei lakisääteiset toimielimet vaikuttamismahdollisuuksissaan lakisääteiset toimielimet?
- Vammaisten kuljetuspalveluiden mahdollinen vähentäminen, koska jo nyt on autojen saatavuus heikkoa.
- Etävastaanottojen pitää olla esteettömiä ja saavutettavia, näin ne voisivat palvella kaikkia.
- Omat voimavarat ja kyky saada väheneviä palveluita hankaloituu. Huoli psykiatrisiin palveluihin pääsemisen heikkenemisestä.

Puuttuuko tuottavuusohjelman toimenpiteistä jotain olennaisia toimenpiteitä?

- Vpl-kyytien parempaa organisointia, kimppakyydit ja niiden järjestäminen.
- Lakisääteisten vaikuttamistoimielinten painoarvo, huomioiminen ja osallistaminen, painoarvoltaan vaikuttava kuuleminen.
- **Ei lakisääteisten vaikuttamistoimielinten toiminnan täsmäyttäminen ja tarkastelu, niissä on vammaisten ja vanhusten edustajia joille jo nyt toimii omat lakisääteiset vaikuttamistoimielimet. Tulisiko ei lakisääteiset vaikuttamistoimielimet yhdistää lakisääteisten elinten kanssa.**
- **Joidenkin palveluiden kustannusrakenteiden uudelleen arviointi.**
- Tasa-arvoisuus, kaikki palvelut eivät toteudu suurten keskusten ja pienten paikkakuntien välillä tasa-arvoisesti.

Haluatko kommentoida hyvinvointialueen strategisia mittareita?

- Oikein kohdennettuina ne ovat tarpeellisia ja niistä saa ennakkokäsityksen kokonaisuudesta.
- Mittarit eivät saa viedä perustyöstä voimavaroja.
- Mittarit eivät toimi tasapuolisesti suurten keskusten ja pienten kuntien välillä.
- Mittareiden tarkoituksellisuus tulee olla kehittävä hyvinvointialueen toimintaa ja toimintamalleja ajatellen.